

Huvudman

We Are One Church
Box 20033, 104 60 Stockholm
Organisationsnummer 802003-3687

Ärendet

Tillsyn av Kristna skolan

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) We Are One Church en anmärkning avseende brister rörande skolans uppdrag att gestalta och förmedla värden, såsom individens frihet och integritet, samt i vilket syfte ordningsregler ska utarbetas. We Are One Church ska **senast den 30 september 2022** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser att undervisningen är saklig, allsidig och vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, och att undervisningen är icke-konfessionell.

Om ärendet

Skolinspektionen genomför under höstterminen 2021 och vårterminen 2022 en tematisk tillsyn av fristående skolor med konfessionell inriktning samt tillsyn av undervisning på vetenskaplig grund. Genom den tematiska tillsynen ska Skolinspektionen kontrollera om verksamheten följer gällande bestämmelser om att undervisningen är saklig, allsidig och vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, att undervisningen är icke-konfessionell samt om utbildning och undervisning bedrivs i enlighet med läroplanens värdegrund.

I samband med Skolinspektionens tillsyn har myndigheten utöver de områden som ingått i den tematiska tillsynen, även kontrollerat om verksamheten följer gällande bestämmelser om ordningsregler.

Kristna skolan i Stockholms kommun har ingått i den tematiska tillsynen. Huvudman för verksamheten är We Are One Church med organisationsnummer 802003-3687.

Skolinspektionen besökte Kristna skolan den 2, 8 och 9 februari 2022. Vid besöken intervjuade myndigheten elever, lärare, personal inom elevhälsan och rektorn. Skolinspektionen genomförde även lektionsobservationer. Myndigheten har också tagit del av dokumentation som granskats i tillsynen.

Huvudmannen har yttrat sig över Skolinspektionens protokoll samt övrigt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen). Dessa bestämmelser ligger till grund för samtliga bedömningar.

Anmärkning

Utbildning och undervisning ska bedrivas i enlighet med läroplanens värdegrund samt syftet med ordningsregler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har vid begäran om att få ta del av skolans dokumenterade ordnings-/skolregler erhållit dokument benämnda skolregler och klädkod. I skolreglerna anges följande avseende klädsel: Jag visar respekt mot mig själv och alla andra i skolan, därför /.../ följer jag skolans klädkod.

I skolans dokumenterade klädkod anges följande: Då skolan är alla elevers arbetsplats och klädseln är en del av arbetsmiljön har skolan likt många andra arbetsplatser en klädkod. Vi förväntar oss att alla elever klär sig lämpligt för skolan och skolarbete. Elevernas klädsel ska inte på något sätt störa eller påverka inlärningen negativt. På skolans område samt vid skolaktiviteter utanför skolan gäller följande: Vi använder inneskor i klassrummen, utomhusplagg är inte tillåtet under lektionstid och i matsal, vi klär oss respektabelt då skolan är en arbetsplats och vi bär inte plagg med budskap eller symboler som kränker eller diskriminerar andra. Vidare

anges: Konsekvenser vid regelbrott är tillsägelse, samtal, föräldrar kontaktas, utvisning från lektionen/aktiviteten eller att föräldrar kallas till skolan. Åtgärdsprogram skrivs för att få till en tydlig förändring.

I intervju med såväl elever, lärare, representanter för elevhälsan som rektor framkommer att innebörden av Kristna skolans klädkod vad gäller att klä sig respektabelt är att elever inte ska ha så kallad magtröja, det vill säga kort tröja som visar magen, urringade tröjor, kort kjol eller korta shorts.

Elever i samtliga intervjugrupper uppger att de kan vara som de är på skolan, men uppger samtidigt att det finns regler på skolan om att elever inte får ha magtröja, urringade tröjor, kort kjol eller korta shorts i skolan. Någon elev uppger att elever inte får visa magen och en annan elev uppger att det är okej om kjolen går ner till knät. Elever ger exempel på att lärare på så kallade kompisamtal pratat med flickor om att elever inte ska klä sig i urringade tröjor. Elever i en intervju ger också exempel på att elever har blivit tillsagda av lärare när de har haft för urringade tröjor eller för kort tröja på sig, men säger samtidigt att det inte händer så ofta. Flertalet elever uppger att de inte vet varför dessa klädregler finns, men i en elevintervju uppger elever att det är för att pojkar ska kunna koncentrera sig.

Enligt såväl lärare, representanter för elevhälsan som rektorn finns inte någon skriftlig klädkod eller regel som reglerar specifikt magtröjor, urringade tröjor, kort kjol eller korta shorts på skolan. I en av lärarintervjuerna framgår att det tidigare funnits sådana regler på skolan, men det som gäller nu är att eleverna ska ha en vårdad klädsel. Lärare i samma intervju uppger att den tidigare klädkoden dock är en stark kultur som lever kvar hos enstaka lärare. Någon lärare uppger att hen av annan lärare blivit tillsagd att prata med flickor som hen är mentor för om deras klädsel. I en annan intervju uppger lärare att skolan har regler gällande arbetsmiljön på skolan och att lärare i enlighet med dessa regler har sagt till när elever har urringade tröjor och magtröjor. Detta eftersom alla ska känna sig trygga på skolan och då det är en gemensam arbetsmiljö. En representant för elevhälsan uppger att hen känner igen att elever inte får ha magtröja, alltför urringade tröjor eller alltför kort kjol eller korta shorts. Enligt representanten är detta dock inte regler utan personalen har uppmuntrat flickor att inte klä sig på det sättet av omsorg, eftersom flickornas kamrater kan ha en uppfattning om klädseln. Representanten uppger vidare att hen har sett personal ta ett samtal med en elev kring dennes klädsel.

Rektorn säger att det i skolhandboken finns ett avsnitt om kläder som handlar om att elever ska ha inneskor på sig inomhus, inte ha ytterkläder på sig i klassrummet, klä sig respektabelt och inte bära klädesplagg med kränkande symboler eller budskap. Enligt rektorn utgår dessa regler från de normer som finns i dagens samhälle och är till för att eleverna ska lära sig fungera i samhället och arbetslivet. Enligt rektorn måste eleverna ha kunskap om hur man klär sig på en arbetsplats. Rektorn uppger vidare att alla är varandras arbetsmiljö på skolan, att eleverna måste vara

medvetna om hur de uppfattas och att eleverna därför måste tänka på hur de klär sig. Enligt rektorn stämmer det inte att anledningen till klädkoden är att pojkar ska kunna koncentrera sig, utan detta kan vara en kvarleva från tidigare eller något eleverna fått med sig hemifrån. Även rektorn uppger sig känna till att det finns lärare som säger till elever som har magtröja eller för urringat på sig, och enligt rektorn behöver eleverna ha kunskap om hur man klär sig på en arbetsplats. Rektorn säger också att det har framkommit att flickor har tyckt att det känns olustigt att bli tillsagda om kläder av manliga lärare, varför rektorn informerat personalen om detta och bitt att kvinnliga lärare ska ta sådana samtal. Rektorn framhåller att det inte finns några disciplinära åtgärder kopplat till klädsel; ingen elev blir hemskickad eller avstängd eller får kläder att ta på sig om de skulle ha magtröja på sig. Rektorn säger också att det inte finns någon agenda på skolan att flickor ska klä sig på ett visst sätt eller känna sig granskade. Alla har rätt att uttrycka sin identitet, men eleverna måste vara medvetna om hur de uppfattas och eleverna kan inte kränka varandra med olika budskap eller symboler.

Rättslig reglering

Utbildning och undervisning ska bedrivas i enlighet med läroplanens värdegrund

I läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (SKOLFS 2010:37, 1. Skolans värdegrund och uppdrag) preciseras värdegrunden som ska gälla i skolväsendet. I den framgår bland annat att individens frihet och integritet är värden som skolan ska gestalta och förmedla.

Ordningsregler

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Enligt 5 kap. 5 § skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet. Rektorn beslutar om ordningsregler och de ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet.

Av förarbeten till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 680) anges att det ska finnas ordningsregler vid varje skolenhet som ett led i att upprätthålla trygghet och studiero.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Kristna skolans ordningsregel avseende klädkod – såvitt avser kravet på att klä sig respektabelt – och tillämpningen av denna inte överensstämmer med författningarnas krav när det gäller att gestalta och förmedla värden, såsom individens frihet och integritet. Utredningen visar att innebörden av ifrågavarande ordningsregel bland annat är att elever inte får ha magtröja, urring-

ade tröjor, kort kjol eller korta shorts. Enligt Skolinspektionens bedömning bör elevernas val av klädsel ses som ett individuellt uttryck som bestäms av eleverna själva. Ifrågavarande ordningsregel begränsar enligt Skolinspektionens bedömning elevernas frihet att själva få välja hur de vill klä sig och är därför inte i överensstämmelse med skolans uppdrag att gestalta och förmedla värden.

Enligt Skolinspektionens bedömning är ovannämnda ordningsregel avseende klädkod inte heller förenlig med skollagens bestämmelser om ordningsregler. Syftet med ordningsregler är att upprätthålla trygghet och studiero vid en skolenhet. En skolas ordningsregler kan endast i undantagsfall omfatta regler om hur en elev bör vara klädd, exempelvis om det krävs av säkerhets- eller ordningsskäl. Utredningen visar att syftet med ifrågavarande ordningsregel inte är kopplat till upprätthållande av trygghet eller studiero och är därför inte i överensstämmelse med skollagens bestämmelser.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. We Are One Churchs verksamhet vid Kristna skolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller skolans uppdrag att gestalta och förmedla värden, såsom individens frihet och integritet samt i vilket syfte ordningsregler ska utarbetas. Utredningen visar att den ordningsregel som är i fråga tillämpas i liten utsträckning på skolan och att utbildningen och undervisningen på Kristna skolan i övrigt bedrivs i enlighet med läroplanens värdegrund. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga och finner skäl att tilldela We Are One Church en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Undervisningen är saklig, allsidig och vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt undervisningen är icke-konfessionell.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har genomfört ett antal lektionsobservationer samt intervjuer med elever och lärare. Vidare har representanter för elevhälsan och rektorn intervjuats. Skolinspektionen har även tagit del av dokumentation, till exempel undervisande lärares planeringar i de naturorienterade och samhällsorienterade ämnena, i ämnena biologi och religionskunskap samt i skolans val som är kristendomskunskap.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 5 § skollagen (2010:800) framgår bland annat att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Enligt 1 kap. 7 § skollagen får utbildningen vid fristående skolor ha en konfessionell inriktning. Undervisningen vid fristående skolor ska dock vara icke-konfessionell.

I förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet föreskrivs i del 1 Skolans värdegrund och uppdrag, avsnittet saklighet och allsidighet att undervisningen i skolan ska vara saklig och allsidig. Vidare framgår av samma del i läroplanen, i avsnittet grundläggande värden, att undervisningen i skolan ska vara icke-konfessionell. Närmare bestämmelser om undervisningens innehåll finns i respektive ämnes kursplan.

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen i ärendet framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom ovan angivna områden. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

Beslutet har fattats av utredare Sara Carlsson.

I den slutliga handläggningen har utredare Johanna Tinghammar Bruck (föredragande), utredare Andreas Leo och jurist Charlotte Rudebeck medverkat.